יום ג', ט"ז ב תשס"ד (09 במרץ)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

אסתר ומשה... [השלמה מאתמול]
ואח"כ בא הוא, משה, האהוב והנערץ, ומפיל תחנוניו לפני פרעה, ומבקש על עמו האומלל הנתון למשסה. ואעפ"י-כן, לא כך היה המעשה.
כי אסתר, אעפ"י שביקשה על עמה, לא היה בבקשתה זו כדי להביא נזק למלך אחשורוש, אלא להיפך. בהצלת היהודים מהודו ועד כוש, היה משום ריוח גדול בשביל המלך הגויי. והרי כך אמרה לו אסתר מפורשות: "כי אין הצר שוה בנזק המלך." [אסתר ז' 4] זהו המכסימום שמוכן מלך גויי רשע לעשות לאשתו היהודיה האהובה. לתת לה את עמה בבקשתה, בתנאי שגם בשבילו הוא, יהיה הדבר כדאי. **להשמיד** את היהודים מוכן הוא גם כשזה יביא נזק למדינתו. להמן הרשע נענה אחשורוש בלי הרבה שדולים. כמה שקלים של המן הכריעו את התועלת המרובה שהיהודים עשויים להביא ל- 127 מדינות מהודו ועד כוש. אבל כדי **להציל** יהודים, הוא צריך שהדבר יהיה כדאי לו. גם להציל יהודים וגם להפסיד ע"י הצלה זו, לזה אין הוא יכול להסכים. דבר זה הוא למעלה מכוחה של אסתר המלכה. אין נשיאת חן בעולם שתהיה שקולה נגד בקשה כזאת.
ומשום כך, היה ההמשך אצל **משה** אחר מזה שאצל אסתר. כי משה רצה דבר שהוא טוב לבני ישראל ורע בשביל פרעה. משה רצה להציל את בני ישראל על חשבון הנזק הגדול שזה יביא למצרים. ודבר זה לא יכול היה להשיג גם כבן חסותה של בת המלך האהובה על אביה המלך. דבר זה אפשר להשיג רק בכוח הזרוע בלבד, ולא מרצונו הטוב של מלך רשע. אם פרעה בימי יוסף נענה לבקשתו של יוסף, והרשה לו להעלות את אביו יעקב אחרי מותו לארץ כנען, הרי זה מפני שלא היה בדבר זה כל נזק למצרים [בתנאי שהיהודים יחזרו למצרים, דבר שפרעה הבטיח לעצמו ע"י שליחת פמליה מצרית ללוות את בני יעקב. ר' בראשית נ' 7] אבל להרשות ליהודים **חיים** לצאת את מצרים ולהפסיד אותם כעבדים – דבר זה לא יעשה פרעה מרצונו נטוב.
ואולי בא כל העניין הזה של הצלת משה ע"י בת פרעה ללמדנו אמת היסטורית זו. כי לכאורה, היתה הצלתו של משה יכולה להיות ע"י כל מצרי אחר, שימצא את תיבת הגומא ויוציאה מן המים, ולאו דווקא ע"י בת פרעה. אלא ללמד לבני ישראל שלא יסמכו על נשיאת חן בעיני מלכי גויים יותר מדי. "אח לנו בבית המלך" או אחות לנו בבית המלך – לא תמיד מספיק. כשאין למלך רשע ריוח, לא יועילו לא האח ולא האחות. בוא וראה. הרג משה מצרי אחד, וכבר ביקש פרעה להרוג אותו. **הפסד של מצרי אחד היה מספיק שמשה יאבד את כל חינו בעיני פרעה**. משה מבני ישראל אפילו כשהוא מאומץ ע"י בת המלך, אין זכותו עדיין גדולה עד כדי כך. מוכן פרעה לעשות בקשתו, אבל בלי להפסיד כלום, או רק כדי גם להרויח. משה אפילו לא ניסה לשכך את כעסו של פרעה בעניין המצרי שהרג. הוא ידע שבדבר זה **לא יצליח**. אחרי שנודע לפרעה כי משה מבני ישראל הוא, אין הוא שקול אפילו נגד מצרי אחד. אם אחשורוש הסכים לתלות את המן ולתת ליהודים במדינותיו לעמוד על נפשם, הרי עשה זאת מפני שלא הפסיד כלום ע"י זה. כי אם היהודים לא יעמדו על נפשם, יפסיד את היהודים! אבל להפסיד מצרי אחד בלי להרויח מצד אחר – אין מלך רשע נוטה בכל הנוגע לבני ישראל.

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]
מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי**

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל

בס"ד

"הדף היומי לתולדותינו"

יום ג', ט"ז ב תשס"ד (09 במרץ)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

["הגיונה של תורה"]

"קומה אלוקים, שופטה הארץ, כי אתה תנחל בכל הגוים." [תהלים פ"ב 8]

מתוך פרק התהלים שהיו הלויים אומרים בבית המקדש ביום **שלישי**

בשמחה ובטוב לבב, בתפילה ליום נעים לכל בית ישראל!

הדף מוקדש לרפואתם השלמה של כל נפגעי הטרור ומשפחותיהם בתוך שאר חולי ישראל, ולשלומם של כל חיילי צה"ל